

<https://doi.org/10.28925/2311-259x.2025.3.11>
УДК 81'42:316.774:[323.2:305](477)“2021/2024”

Леонід Поліщук

Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
вул. Волоська, 8/5, Київ, 04655, Україна
 <https://orcid.org/0000-0002-7835-2124>
leonid.polishchuk@ukma.edu.ua

МЕДІАРЕПРЕЗЕНТАЦІЯ МАРШУ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НАРАТИВІВ І ВІЗУАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ДО ТА ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

У статті досліджено трансформації медійної репрезентації Маршу рівності (зокрема, Маршу КиївПрайд) в Україні у 2021 та 2024 роках на основі матеріалів чотирьох ключових медіа: «Суспільне», ТСН, «Радіо Свобода» і «Страна.ua». Актуальність дослідження визначається змінами суспільно-політичного контексту, спричиненими повномасштабною війною, яка значно вплинула на наративні та візуальні стратегії висвітлення спільноти ЛГБТК+ в українських медіа. Предметом дослідження є наративні конструкції та мультимодальні елементи, які формують образ учасників Маршу рівності в медіапросторі в умовах воєнного конфлікту.

Мета статті — виявити зміни домінантних медіанаративів і візуальної репрезентації ЛГБТК+ у контексті воєнних подій і з'ясувати вплив цих трансформацій на суспільне сприйняття спільноти. Для дослідження проаналізовано 61 матеріал за 2021 і 2024 роки із застосуванням наративного підходу та методу мультимодального аналізу, що сприяло всебічному вивченню текстових і візуальних компонентів медіа.

Результати показали: у 2024 році, на тлі геополітичних змін, тематика ЛГБТК+ інтегрується в патріотичний і воєнний контекст. Спостерігається зсув від правозахисного фокусу 2021 року до тем, що підкреслюють громадянську й державницьку роль військових і законодавчі ініціативи щодо реєстрованих партнерств. Мультимодальний аналіз виявив зміщення візуальних акцентів: від конфліктних зображень протестів у 2021 році до позитивної репрезентації військових і дипломатів ЛГБТК+ у 2024 році. Аналіз медіа показав, що «Суспільне» та «Радіо Свобода» послідовно просувають толерантність і демократичні цінності, ТСН адаптується, пом'якшуючи конфліктність, а «Страна.ua» зберігає негативний, проросійський наратив.

Новизна роботи полягає в комплексному поєднанні наративного й мультимодального аналізу для вивчення впливу воєнного контексту на медіарепрезентацію ЛГБТК+ в Україні. Практична цінність убачається в розумінні ролі медіа у формуванні громадської думки про ЛГБТК+ під час війни, що є важливим для активістів, журналістів і політиків.

Ключові слова: ЛГБТК+; медіарепрезентація; Марш рівності; КиївПрайд; контент-аналіз; наративний аналіз; війна в Україні; медіа.

Вступ

Репрезентація ЛГБТК+ у медіа є одним із ключових джерел соціальних знань про ідентичність цієї спільноти, що робить медіа важливим чинником формування суспільних поглядів (McInroy, & Craig, 2017). Відсутність або спотворене висвітлення осіб ЛГБТК+ у традиційних медіа сприяє їхній маргіналізації та підтримує негативні стереотипи щодо цієї спільноти (Gross, 2001). Медіа не просто відображають реальність, а конструюють її через репрезентацію (Hall, 1997), що відбувається через домінантні наративи (Bruner, 1991).

Марш рівності в Україні є не лише правозахисною акцією, а й важливим соціальним індикатором змін у сприйнятті прав спільноти ЛГБТК+. Його медійне висвітлення дає можливість дослідити механізми конструювання репрезентації ЛГБТК+ та визначити застосовані наративні стратегії. Останній Марш рівності перед повномасштабним вторгненням Росії відбувся у 2021 році, після

чого подібні заходи були скасовані через безпекові загрози. У 2024 році в Києві пройшов перший після вторгнення повноформатний Марш рівності (КиївПрайд), що створює унікальну можливість для порівняльного аналізу змін у медійному висвітленні між двома періодами.

Значущим для дослідження є те, як війна трансформувала медійне висвітлення спільноти ЛГБТК+. Під впливом геополітичної ситуації та війни медіа все більше акцентують на безпекових аспектах, зокрема на участі осіб ЛГБТК+ у військових діях і волонтерських ініціативах, що підтверджує важливість цієї теми в контексті національного спротиву (Soroka et al., 2022). Згідно з дослідженням «Детектора медіа» (2022), у період повномасштабного вторгнення Росії в Україну значно зросла кількість згадок про осіб ЛГБТК+ у соціальних мережах, зокрема в контексті маніпулятивних наративів щодо їхньої участі у військових діях. Проросійські джерела

використовують цю тему для дезінформаційних кампаній, тоді як український сегмент медіа частіше акцентує увагу на правах і ролі військових ЛГБТК+ у суспільстві.

Це дослідження аналізує не лише загальні зміни в медіарепрезентації Маршу рівності, а й порівнює конкретні наративні стратегії в різних українських медіа у 2021 та 2024 роках. Для цього обрано чотири медіа, що представляють різні сегменти українського медіаландшафту.

1. **«Суспільне»** — суспільний мовник, незалежний від політичного та бізнесового впливу. Його місія — надавати достовірну та збалансовану інформацію, сприяти громадському діалогу та зміцненню суспільної довіри. «Суспільне Мовлення» є державним комунальним підприємством, створеним у 2017 році шляхом реформування державного мовлення, без приватних бенефіціарів; фінансування здійснюється з державного бюджету та громадських внесків, що відповідає державній політиці щодо незалежного суспільного мовлення (Суспільне Мовлення, n. d.).

2. **ТСН** — комерційне медіа з широкою аудиторією, що поєднує аналітичний контент із подієвими матеріалами, є ключовим новинарним продуктом медіагрупи «1 + 1 media». У 2021 році структура власності ТОВ «ТРК “Студія 1 + 1”» (юридична особа каналу «1 + 1») включала опосередковану участь через кіпрську компанію Charlane Limited, де 33,3 % належали Оксані Марченко (дружині Віктора Медведчука) через ТОВ «Інвестиційна компанія “Гармонія”», а решта — пов’язаним з Ігорем Суркісом особам, що відповідало вимогам прозорості, поданим до Національної ради (Детектор медіа, 9 грудня 2021). До 2024 року відбулась реструктуризація: бренд «1 + 1 Україна» (включаючи ТСН) перейшов до ТОВ «Віжн 1 + 1», яке належить ТОВ «Солюшнс» із кінцевими бенефіціарами Світланою Міщенко (57 %), Ярославом Пахольчуком (24 %) і Віктором Скібою (19 %), виключивши зв’язки з Ігорем Коломойським та іншими олігархами відповідно до державної політики дерусифікації та деолігархізації медіа (ВІЖН 1 + 1, n. d.; Детектор медіа, 2024).

3. **«Радіо Свобода»** — міжнародне медіа, що є частиною корпорації «Радіо Вільна Європа» / «Радіо Свобода». Його фінансує Конгрес США через гранти Американського агентства глобальних медіа (USAGM), медіа не має приватних бенефіціарів, що гарантує редакційну незалежність (Радіо Свобода, n. d.).

4. **«Страна.ua»** — інтернет-видання, заблоковане в Україні у 2021 році рішенням Ради національної безпеки та оборони через поширення проросійської пропаганди, але доступне через VPN, альтернативні домени та соцмережі. Видання заснував і контролює Ігор Гужва, який із 2018 року керує ним дистанційно з Австрії; він є кінцевим бенефіціаром і відомий проросійськими поглядами та зв’язками з оточенням Віктора Януковича (Довженко, & Зубченко, 30 вересня 2022).

Об’єкт дослідження — висвітлення Маршу рівності в українських медіа у 2021 та 2024 роках, при якому основна увага приділялась текстовим і візуальним складникам публікацій.

Предмет дослідження — це ключові теми, які повторювались у матеріалах медіа, візуальні деталі (як показували людей чи події на фото / відео) та способи, якими журналісти будували історії (наративи) про Марш рівності, щоб передати певний погляд на подію.

Це дослідження є одним із перших у вітчизняному контексті, що аналізує зміну наративів у висвітленні Маршу рівності в чотирьох медіа до й після вторгнення Росії з акцентом на трансформації стратегій і зв’язок із воєнним контекстом. Наукова новизна полягає в комплексному підході з мультимодальним аналізом (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014) для взаємодії текстових і візуальних елементів, що розширює методологічні межі наративного аналізу й дає змогу глибше зрозуміти зміни в медійних наративах.

Огляд літератури

Дослідження медійних наративів свідчать, що засоби масової інформації не лише відображають події, а й істотно впливають на формування суспільних уявлень про певні групи. Брунер (1991) розглядає наратив як когнітивний механізм, що структурує досвід та пам’ять і забезпечує людині можливість осмислювати події через оповідні схеми. Своєю чергою, Герман (2002) доповнює це розуміння, акцентуючи на функції наративу як засобу спрощеної інтерпретації складної інформації. Баль (1997) іде ще далі, наголошуючи на конструктивному характері наративів, тобто на їх здатності не лише відображати, а й активно створювати соціальну реальність, зокрема закріплювати чи змінювати стереотипи. У цьому сенсі наратив виступає способом окреслення соціальних кордонів (Hall, 1997) і формування владних дискурсів (Barthes, 1975; Burke, 1945), які можуть підсилювати або оскаржувати домінантні соціальні норми.

Важливим аспектом наративних студій є вивчення зв’язку між часовими структурами та процесом інтерпретації подій, про що пише Рікьор (1984), а також дослідження ролі індивідуальної ідентичності, яку в межах наративної парадигми висвітлює Ріссман (2008). Загалом наративи забезпечують місток між особистим досвідом і колективними уявленнями, що робить їх ефективним інструментом для аналізу медійних текстів.

Вивчення взаємодії візуальних і вербальних компонентів у медіатекстах актуалізує мультимодальний аналіз (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014), що допомагає дослідити, як різні модальності — текст, зображення, заголовки, графічні елементи — взаємодіють у процесі формування смислів. Крес і ван Левен (2001) досліджують мультимодальний дискурс як взаємодію різних знакових систем у межах комунікації, акцентуючи на структурних принципах організації

текстово-візуальних матеріалів. Бейтмен (2014) пропонує міждисциплінарний підхід до мультимодального аналізу, що охоплює соціосеміотичні, когнітивні та риторичні аспекти, і розглядає методологічні основи дослідження візуальних наративів. Використання мультимодального аналізу в поєднанні з наративним підходом дає можливість простежити, як візуально-риторичні стратегії впливають на змістову структуру медійних текстів, трансформуючи або підсилюючи ключові смисли, що залишаються недоступними при суто текстовому аналізі (Abbott, 2008).

Аналіз медійних репрезентацій спільноти ЛГБТК+ показує, що засоби масової інформації можуть і зберігати, і трансформувати усталені стереотипи. Відповідно до теорії «символічного знищення» (Gerbner, & Gross, 1976; Tuchman et al., 1978), групи, які або не потрапляють у фокус суспільної уваги, або зображаються виключно в негативному чи маргіналізованому контексті, ризикують залишитись поза повноцінною соціальною взаємодією. Цей процес зумовлює закріплення гомофобних упереджень, коли особи ЛГБТК+ піддаються стереотипному опису у фільмах і телевізійних програмах (Steiner, Fejes, & Petrich, 1993). Наприклад, на початку епідемії ВІЛ/СНІД у 1980-х роках медіа здебільшого асоціювали хворобу з гомосексуальними чоловіками, що сприяло стигматизації та негативному сприйняттю цієї спільноти (Brodie et al., 2004). Поступово завдяки появі серіалів і публічних кампаній у медійному просторі зросла кількість більш позитивних або принаймні різноманітних образів, що, своєю чергою, вплинуло на ставлення аудиторії до ЛГБТК+ загалом (GLAAD, 2014; GLAAD, 2016).

Родрігес (2019), пропонуючи одну з найвідоміших типологій медійних наративів ЛГБТК+, виокремлює чотири ключові схеми: «жертви», «спільноти», «мілітантного / квірного активізму» та «асиміляції». Перша схема підкреслює вразливість і дискримінацію ЛГБТК+, що часто стається у випадках насильства чи загроз (Gross, 2001). Друга зображає їх як окрему, але солідарну спільноту, яка виборює свої права. Третя акцентує радикальні й протестні форми дії, у яких особи ЛГБТК+ свідомо протистоять суспільним нормам, а четверта репрезентує прагнення до інтеграції через «доказ» того, що ЛГБТК+ є частиною звичайного соціуму.

Попередні дослідження (Teteriuk, 2016; Shevtsova, 2017) показують зміну підходів до публічної присутності та політичних стратегій ЛГБТ-спільноти в Україні після Євромайдану, зокрема у зв'язку з КиївПрайдом та активізмом у соціальних мережах. Тетерюк (2016) аналізує Марш рівності як індикатор суспільно-політичних трансформацій, наголошуючи на зміщенні домінантного дискурсу з правозахисного фрейму, що підкреслював ЛГБТ як маргіналізовану меншину, до інтеграції спільноти в національно-патріотичний дискурс після 2014 року. Це відображено

в риторичних стратегіях активістів, які прагнуть підкреслити свою належність до української політичної нації, особливо в умовах геополітичної напруги з Росією. Шевцова (2017) розглядає подальшу еволюцію ЛГБТ-активізму, який поступово переходив від менш помітних і переважно символічних форм протесту до більшої інституційної участі. Вона підкреслює, що після Євромайдану активісти здобули більшу видимість у публічній сфері й активно використовували соціальні мережі для мобілізації та конструювання нової колективної ідентичності, водночас стикаючись із проявами гомофобії та опором із боку праворадикальних груп.

Повномасштабна війна, яку розпочала Росія у 2022 році, ще гостріше висвітлює місце України в геополітичному конфлікті, що триває не лише у сфері збройної агресії, а й у боротьбі за наративи. Як показують Сорока та ін. (2022), українські провідні медіа майже не продукують власних репрезентацій лесбійок, бісексуальних, квір-жінок і трансгендерних людей. Натомість публічний дискурс про ЛГБТК+ в Україні формують здебільшого медіа з російським чи американським впливом. Автори вирізняють два домінантні типи формульних історій: проросійські або олігархічні медіа конструюють гомофобний наратив про ЛГБТК+ як «чужих», а американські — героїчний образ, пов'язаний із модернізаційними процесами. У цьому контексті українці ЛГБТК+ нерідко стають не суб'єктами, а об'єктами чужих ідеологічних проєкцій. Дослідники трактують такі наративи як частину «холодної війни» супердержав, у межах якої Україна втрачає свій голос як суверенний актор. У відповідь на це вони наполягають на важливості самостійного артикулювання досвіду людей ЛГБТК+ в Україні — як складової демократичного самовизначення в умовах колоніального тиску та воєнної агресії (Soroka et al., 2022).

Попри наявність окремих праць, що аналізують політичний активізм ЛГБТ-спільноти (Teteriuk, 2016; Shevtsova, 2017) та загальний медійний контекст представлення ЛГБТК+ (Soroka et al., 2022), дослідження саме медіарепрезентації ЛГБТК+ в українських медіа залишаються фрагментарними. Наявні роботи зосереджуються здебільшого на аналізі політичних стратегій, дискурсивних змін і впливу геополітичного контексту, однак не дають цілісного уявлення про те, як українські медіа конструюють образи спільноти ЛГБТК+. Ця прогалина створює підґрунтя для комплексного аналізу медійних наративів, який враховує і текстові, і візуальні компоненти й може заповнити наявну лауну у вивченні цього питання.

Методологія дослідження

У межах дослідження проаналізовано 61 журналістський матеріал, присвячений висвітленню Маршу рівності в Києві у двох часових періодах — 2021 та 2024 роках. Вибір цих часових точок

зумовлений суттєвими змінами в інформаційному та соціально-політичному контексті. У 2021 році Марш рівності відбувався в умовах стабільного медійного порядку денного, тоді як 2024 рік — уже після початку повномасштабної війни — дає змогу оцінити трансформацію медійних стратегій у зміненому соціально-політичному контексті.

Усі матеріали були оприлюднені в чотирьох українських медіа: «Суспільне», ТСН, «Радіо Свобода» та «Страна.ua», які представляють різні сегменти українського медіаландшафту. Таке поєднання джерел уможливорює охоплення широкого спектра підходів до репрезентації події. Матеріали для аналізу відібрані шляхом пошуку у відкритих онлайн-архівах за ключовими словами: «Марш рівності», «КиївПрайд», а також супутніх тематик — «ЛГБТК+», «гей-парад», «прайд», «права ЛГБТ», «ЛГБТ-спільнота», «прайд-парад».

Публікації відібрано за тематичною релевантністю: усі вони безпосередньо стосуються Маршу рівності / КиївПрайду та мають новинний, аналітичний або публіцистичний характер. Охоплено жанрово різноманітні матеріали, зокрема новинні статті, репортажі, відеосюжети, фоторепортажі, інтерв'ю, розслідування, підсумкові огляди тощо. Така жанрова гетерогенність дає можливість вивчити репрезентацію події не лише в інформаційній, а й у контекстуально-аналітичній площині, з урахуванням різних способів побудови змісту, візуального супроводу та риторичних стратегій.

У фокусі аналізу перебуває зміна наративних стратегій і візуальних елементів у висвітленні Маршу рівності до та після повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Особлива увага в дослідженні приділяється тому, як журналісти формують певні «рамки інтерпретації» (фрейми), що впливають на сприйняття подій аудиторією. Фрейм розглядається як структура, що визначає, які аспекти висвітлюються, які проблеми порушуються, які причини розкриваються, кого слід вважати відповідальним, а також які можливі шляхи вирішення аудиторія може сприймати як доцільні (Entman, 1993).

З огляду на це в дослідженні використано поєднання наративного та мультимодального аналізу. Наративний підхід сприяє виявленню сюжетних структур, домінантних персонажів, конфліктів і метафоричних меж, а мультимодальний — дослідженню взаємодії тексту з візуальними елементами (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014). Такий методологічний синтез дає змогу комплексно проаналізувати, як змінюється медійна репрезентація Маршу рівності залежно від політичного, соціального та військового контексту. Наративний аналіз тут виступає якісним етапом інтерпретації, спрямованим на розкриття глибинних сенсів, ідеологічних меж і структур, через які формується сприйняття спільноти ЛГБТК+ у публічному дискурсі. Наратив розуміється як організована репрезентація подій із сюжетною динамікою (вступу, напруги, розв'язки),

участю ключових фігур (героїв, опонентів, постраждалих), часовим розвитком і морально-ціннісним акцентом (етичним висновком, ідеологічним твердженням), що виконує роль надання сенсу подіям. Ця інтерпретація ґрунтується на концепціях Дж. Брунера та П. Рікьора, які трактують наратив як інструмент когнітивного впорядкування досвіду, а також на підходах К. Рісман, де наратив служить механізмом представлення соціального досвіду, зокрема для маргіналізованих спільнот (Bruner, 1991; Ricoeur, 1984; Riessman, 2008).

Методологічний підхід дослідження поєднує три взаємопов'язані етапи аналізу:

1. Тематичне кодування — для загального структурування даних (жанри, тональність, тематичні акценти).

2. Мультимодальний аналіз (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014) — для аналізу взаємодії візуальних і текстових компонентів у висвітленні події.

3. Наративний аналіз (Bruner, 1991; Riessman, 2008) — для ідентифікації сюжетних ліній і змін у структурі подання подій.

На першому етапі здійснено тематичне кодування медіатекстів за такими параметрами, як рік, назва медіа, назва статті, дата публікації, посилання, жанр, тональність, ключові наративи, ключові персонажі, візуальне оформлення.

Категоризація тональності матеріалів здійснювалася за шістьма параметрами: позитивним, негативним, нейтральним, сенсаційним, конфліктним і збалансованим. Для подальшого аналізу застосована узагальнена трирівнева шкала: сенсаційні (з емоційно забарвленими заголовками та гіперболізацією) і конфліктні (зосереджені на протистояннях і провокаціях) матеріали віднесено до негативної тональності через їхній маніпулятивний або напружуючий характер, а збалансовані матеріали (з рівним представленням різних точок зору) — до нейтральної категорії.

Надійність і внутрішню консистентність забезпечено шляхом повторного перехресного кодування матеріалів, а також фіксації чітких критеріїв інтерпретації в межах кожної категорії. Таким чином, запропонований методологічний дизайн дає можливість із високим ступенем точності простежити еволюцію дискурсивних стратегій у висвітленні правозахисних ініціатив спільноти ЛГБТК+ в українських медіа, зважаючи на гібридну природу воєнного й інформаційного контекстів.

Другий етап дослідження передбачає застосування мультимодального аналізу (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014) для оцінки взаємодії текстових і візуальних елементів у медіатекстах. У межах цього підходу аналізуватимуться заголовки, супровідні зображення, графічні елементи, композиційні рішення, що впливають на репрезентацію Маршу рівності. Дослідження заголовків спрямоване на визначення їхньої

емоційної та смислової тональності, лексичних акцентів і потенційного впливу на сприйняття події. Візуальна складова вивчається через аналіз композиції зображень, взаємозв'язку між вербальними й візуальними елементами, використання кольорових акцентів і символічних маркерів. Такий підхід уможливлює простеження особливостей медійної репрезентації Маршу рівності та динаміки змін у візуально-текстових стратегіях висвітлення події.

Третій етап передбачав виокремлення ключових наративів, що визначали характер медійного висвітлення Маршу рівності в досліджувані періоди. Для цього застосовувався контент-аналіз, що сприяв систематизації повторюваних тематичних патернів та оцінці їхньої частотності в текстах різних медіа. Виокремлення наративів здійснювалось на основі комбінованого підходу:

1) індуктивного аналізу, що передбачав ідентифікацію повторюваних сюжетних ліній у текстах і візуальному контенті без попередньо визначеного переліку категорій;

2) теоретично обґрунтованого ручного кодування, яке спиралось на концептуальні підходи до аналізу наративів (Bruner, 1991; Hall, 1997) і допомагало віднести ідентифіковані патерни до ширших теоретичних рамок.

З методологічної перспективи, наратив операціоналізується як комунікативна конструкція, що складається з таких компонентів: 1) тематичного центру (основної проблеми чи сфери); 2) послідовності подій (логіки розвитку); 3) типових ролей учасників (жертв, захисників, супротивників); 4) опозиції конфлікту (наприклад, «традиції проти змін», «внутрішнього проти зовнішнього»); 5) ціннісної / ідеологічної основи (підтримки, критики, нейтралізації); 6) лінгвістичних і візуальних інструментів (іронії, метафор, стереотипних образів), — які формують загальний меседж. Ці елементи інтегруються з результатами контент-аналізу: наприклад, категорії тематичних акцентів, ключових персонажів і тональності з першого етапу служать кількісною базою для виявлення повторюваності (частотності сюжетних елементів), а подальший наративний аналіз дає можливість якісно інтерпретувати їх у сюжетних схемах, простежуючи, як вони формують інтерпретацію події. Таким чином, зв'язок між етапами забезпечує перехід від описових категорій (тем як предметних областей, наприклад «законодавчі ініціативи» чи «підтримка ЛГБТК+») до наративів як сюжетних конструкцій із внутрішньою логікою та ціннісним забарвленням: теми вказують на зміст, тоді як наративи — на спосіб його драматичного подання, включно з персонажами, конфліктом і висновком.

Запропонований методологічний підхід поєднує якісний і кількісний аналіз, що дає змогу

не лише зафіксувати зміни у висвітленні теми ЛГБТК+, а й простежити закономірності трансформації наративів у зв'язку з воєнним контекстом. Поєднання наративного аналізу, контент-аналізу та мультимодального підходу уможливлює дослідження не лише риторики, а й візуальної репрезентації події, що сприяє комплексному розумінню змін у медійному відображенні Маршу рівності в Україні.

Результати

Аналіз медіарепрезентації Маршу рівності у 2021 та 2024 роках спирається на порівняльну вибірку з 61 матеріалу, який опублікували чотири українські медіа — «Суспільне», ТСН, «Радіо Свобода» та «Страна.ua». Загалом було проаналізовано 35 матеріалів за 2021 рік і 26 — за 2024 рік. Як видно з рисунка 1, динаміка публікацій за роками суттєво відрізняється між медіа: «Суспільне» подвоїло кількість матеріалів (з 5 до 10), ТСН показало незначне зростання (з 6 до 8), тоді як «Радіо Свобода» скоротило охоплення теми вчетверо (з 13 до 3), а «Страна.ua» — удвічі (з 11 до 5).

Ці показники свідчать про загальну зміну інформаційного пріоритету на тлі повномасштабної війни.

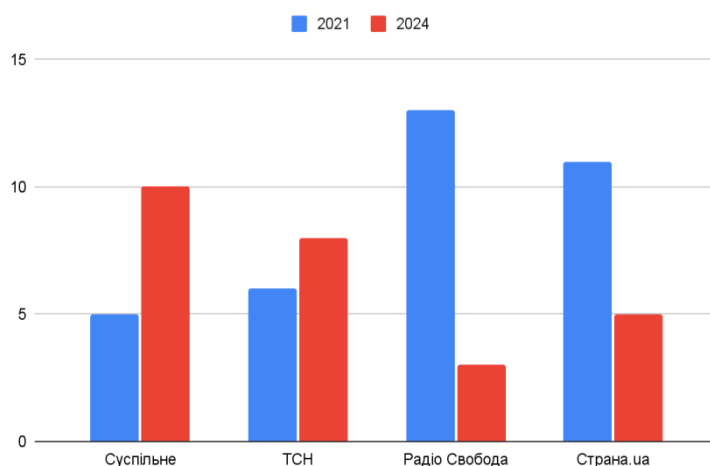

Рис. 1. Кількість матеріалів про Марш рівності у вибраних медіа (2021 і 2024 роки). Джерело: власна розробка автора

У той час як частина медіа посилила висвітлення теми, інтегруючи її в ширший контекст прав людини, національної безпеки та війни, інші — навпаки — зменшили кількість публікацій, можливо, зважаючи на зміну редакційної політики або зміщення фокусу на тематику фронту. Попри загальну тенденцію до скорочення увага до тематики ЛГБТК+ зберігається, що засвідчує сталість її присутності в українському медіапросторі навіть у період воєнного стану.

Аналіз медійного висвітлення Маршу рівності у 2021 та 2024 роках у матеріалах «Суспільного» демонструє трансформацію фреймів, через які подається спільнота ЛГБТК+, а також зміну акцентів у висвітленні її образу, що відображає зміни в суспільно-політичному контексті

України. Усього було проаналізовано 15 текстових матеріалів: 5 — за 2021 рік, 10 — за 2024 рік. Аналіз кількості публікацій у 2024 році демонструє зростання уваги до тематики Маршу рівності, що може бути пов'язане з редакційними рішеннями медіа або загальними змінами в суспільному порядку денному.

У 2021 році репрезентація події базувалась на принципах балансування між різними точками зору. В усіх матеріалах присутні згадки про контрпротести, що створювало враження суспільної поляризації. Так, у статті «*“Будь собою — ми з тобою”: у Києві відбувся Марш рівності*» (2021, 19 вересня) зазначається, що Марш рівності відбувався паралельно з акціями противників, а візуальний супровід матеріалів містив зображення і учасників прайду, і протестувальників. Особливо помітним був акцент на безпеці заходу: у 60 % матеріалів підкреслювалась роль правоохоронців у гарантуванні порядку, а супутні фотографії часто містили кадри поліції та кордонів поліцейських. Крім того, ключовими сюжетними лініями стали підтримка рівноправ'я та вимоги щодо криміналізації злочинів на ґрунті ненависті. Важливою тенденцією є активне залучення міжнародних дипломатів: зокрема, висвітлювалась участь послів Великої Британії, Швеції та Нідерландів у Марші рівності, що підкреслювало його символічне значення для європейської інтеграції України.

У 2024 році висвітлення заходу зазнало суттєвих змін. Одним із центральних елементів стало включення воєнного контексту до фрейму подання спільноти ЛГБТК+. У більшості матеріалів підкреслюється участь військових і ветеранів, що відображає тенденцію до інтеграції активізму ЛГБТК+ у ширший патріотичний дискурс. Наприклад, у статті «*У Києві відбувся Марш рівності*» (2024, 16 червня) акцентується на тому, що Марш став платформою для заяв військовослужбовців, які не лише виступають за права людини, а й беруть участь у війні за незалежність України. У 2024 році виявлено зменшення згадок про контрпротести: у двох матеріалах містяться такі згадки. Наприклад, у статті «*Під КМДА провели мітинг проти Маршу рівності*» (2024, 14 червня) позиція протестувальників подається в контрасті з риторикою правозахисників і військових — активістів ЛГБТК+.

Аналіз матеріалів 2024 року демонструє зміщення фокусування медіа з безпекових аспектів на правозахисний фрейм, що відображається в тематичній структурі публікацій. Якщо у 2021 році домінувала тема забезпечення порядку та можливих загроз, то у 2024 році матеріали здебільшого зосереджуються на політичних вимогах учасників Маршу рівності. Зокрема, у текстах наголошується на потребі ухвалення законопроекту про цивільні партнерства та криміналізації злочинів ненависті. Відповідно візуальні матеріали також зазнали змін: у 2024 році в більшості випадків вони зосереджують увагу на яскравих

і позитивних образах учасників заходу, дипломатів і військових, тоді як у 2021 році широко використовувалися зображення поліції та протестувальників.

Таким чином, результати аналізу свідчать про зміну підходів до висвітлення Маршу рівності: від збалансованої репрезентації конфліктних точок зору у 2021 році до переважно позитивного та патріотично забарвленого наративу у 2024 році. Зміни у висвітленні Маршу рівності у 2024 році порівняно з 2021 роком корелюють зі змінами суспільно-політичного дискурсу в Україні, зокрема з посиленням акценту на ролі військових ЛГБТК+ і правозахисних ініціатив у контексті повномасштабної війни.

Аналіз медійного висвітлення Маршу рівності у 2021 та 2024 роках у матеріалах ТСН показує значну трансформацію фреймів подання цієї події. Усього було проаналізовано 14 матеріалів: 6 — за 2021 рік, 8 — за 2024 рік. Попри відносну сталість кількості публікацій їхній зміст, акценти й репрезентація Маршу рівності зазнали трансформацій, що відображає загальні зрушення в медійному дискурсі України.

У 2021 році матеріали ТСН демонстрували неоднорідний підхід до висвітлення Маршу рівності, поєднуючи нейтрально-інформаційні тексти з публікаціями, які містили конфліктні або сенсаційні елементи. Наприклад, стаття «*У центрі Києва стартував Марш рівності*» (2021, 19 вересня) зосереджувалась на організаційних аспектах заходу та його вимогах, однак значну увагу було приділено противникам Маршу рівності, включаючи їхню чисельність, лозунги і заходи поліції щодо контролю над ситуацією. Відсутність фотографій самого Маршу рівності, натомість наявний акцент на зображеннях протестувальників могли створювати в читачів враження конфліктності події.

Подібна тенденція простежується в статтях із фокусом на конфліктні епізоди. Так, у матеріалі «*У Києві на Марші рівності перед колоною лягла жінка та заявила, що вона проти акції*» (2021, 19 вересня) акцентовані дії протестувальниці, яка лягла перед учасниками маршу, вказуючи на «розбещення дітей». Відсутність контраргументів або представлення позиції організаторів маршу створювало асиметрію в подачі інформації.

Ще одним характерним фреймом 2021 року став наголос на незручностях, спричинених проведенням заходу. У статті «*Центр Києва перекрито: перелік обмежень*» (2021) фокус робиться на переліку заблокованих вулиць, що може формувати в читачів негативну асоціацію між Маршем рівності та порушенням звичного міського життя.

Водночас певна частина матеріалів 2021 року містила позитивні або збалансовані елементи. Зокрема, у статті «*Дош, іноземні дипломати та провокатори: як минув КиївПрайд 2021*» (2021, 19 вересня) окремий розділ був присвячений міжнародній підтримці заходу, що підкреслювало

його важливість у контексті європейської інтеграції України. Проте навіть у цій статті використання візуального контенту, що показував представників ЛГБТК+ із «дивними» виразами облич, могло створювати ефект їхньої маргіналізації.

У 2024 році підхід до висвітлення Маршу рівності в ТСН суттєво змінився. Основними тенденціями стали: воєнне фреймування події, зменшення уваги до контрпротестів і посилення акценту на правозахисних аспектах.

Аналіз медіаматеріалів 2024 року засвідчує, що тематика ЛГБТК+ дедалі частіше фреймується кризою призму повномасштабної війни та її наслідків. У статті «В Києві вперше за час повномасштабної війни пройде КиївПрайд» (2024, 30 травня) наголошується, що Марш рівності включає не лише правозахисні вимоги, а й елементи благодійності — збір коштів для українських військових. Такий спосіб подання матеріалів сприяє інтеграції активізму ЛГБТК+ у ширший контекст суспільної мобілізації під час війни.

Ще однією важливою зміною є посилення правозахисного акценту. У матеріалі «За рівність та перемогу! У Києві вперше від початку повномасштабної війни пройшов Марш рівності» (2024, 17 червня) центральним елементом заголовку є гасло заходу — «За рівність та перемогу», яке поєднує боротьбу за права людей ЛГБТК+ із ширшим контекстом української боротьби за незалежність.

Мультимодальний аналіз засвідчує зміну підходів до візуальної репрезентації Маршу рівності, що відображає трансформацію медійних стратегій подання тематики ЛГБТК+ у суспільному контексті. Аналіз візуального контенту демонструє зміни в підходах до фоторепрезентації Маршу рівності: у 2021 році значна частина зображень зосереджувалась на протестувальниках і контрпротестах, тоді як у 2024 році домінують фотографії учасників заходу, дипломатів, військових, що може свідчити про зрушення в рамці сприйняття події.

Порівняння матеріалів ТСН за 2021 і 2024 роки вказує на зміну редакційного підходу до висвітлення Маршу рівності, що проявляється в зменшенні сенсаційної риторики та зміщенні акценту на правозахисні аспекти події. Інтеграція теми війни у висвітлення події стала ключовим чинником, що сприяв зменшенню уваги до контрпротестів і формуванню нового фрейму, у якому активізм ЛГБТК+ розглядається в ширшому суспільному контексті боротьби за демократичні цінності України.

Аналіз матеріалів «Радіо Свобода» виявив послідовну підтримку прав спільноти ЛГБТК+, що відображається й у виборі тематики публікацій, і в стилістиці висвітлення. Загалом було проаналізовано 16 матеріалів: 13 — за 2021 рік, 3 — за 2024 рік. У 2021 році увага медіа була зосереджена на оголошеннях і підготовці до події, висвітленні основних вимог Маршу рівності,

міжнародної підтримки та безпекових аспектів. У 2024 році значна увага приділялась інтеграції тематики ЛГБТК+ у ширшу рамку сприйняття війни, а сам Марш рівності подавався як складова боротьби за демократичні цінності.

У 2021 році висвітлення Маршу рівності було досить детальним, зокрема в аспектах міжнародної підтримки та проблем безпеки. Значний фокус робився на заявах західних дипломатів, які наголошували на потребі захисту прав осіб ЛГБТК+ в Україні. У медіаматеріалах простежується позитивна тональність, яка підкреслювала зростання міжнародної солідарності, при цьому певну увагу було приділено викликам, пов'язаним із гомофобним насильством, що відображено в спеціальних матеріалах про напади на активістів ЛГБТК+ і загрози з боку ультраправих організацій.

Окремо слід відзначити візуальне оформлення матеріалів. Фоторепортажі й трансляції з місця подій систематично демонстрували яскраві зображення маршу, акцентуючи мирний і святковий характер заходу. У матеріалах, присвячених нападам або загрозам, застосовувались інші візуальні стратегії: зображення мітингувальників у темних тонах або фотографії поліції, що створювало контраст між двома фреймами — рівноправ'я і загрози.

У 2024 році висвітлення Маршу рівності знало змін у контексті військових реалій. Однією з ключових трансформацій стало позиціонування спільноти ЛГБТК+ як невід'ємної складової українського громадянського суспільства, що протистоїть російській агресії. Значну увагу приділяли військовим ЛГБТК+, які брали участь у марші, а також темі міжнародної підтримки України. Важливим елементом фреймування стала ідея нерозривного зв'язку боротьби за права людини та боротьби за незалежність, що відображалось у медійному представленні слоганів заходу і коментарів його учасників.

Мультимодальний аналіз виявив суттєві зміни у візуальній репрезентації події. Якщо у 2021 році акцент був на масовості заходу та символічності його учасників (райдужних прапорах, плакатах, закличках до рівності), то у 2024 році візуальна складова значно змінилась: фото і відеоматеріали зосереджувались на військових ЛГБТК+, їхніх виступах, плакатах, що містили гасла про боротьбу не лише за права представників ЛГБТК+, а й за перемогу України. Такі зміни у візуальній складовій сприяли створенню нового наративу, у якому спільнота ЛГБТК+ не лише бореться за свої права, а й робить внесок у захист держави.

Таким чином, порівняння матеріалів 2021 та 2024 років демонструє значну еволюцію у висвітленні Маршу рівності. Якщо у 2021 році медіа зосереджувалось на захисті прав осіб ЛГБТК+, міжнародній підтримці та проблемах безпеки, то у 2024 році фрейм розширився, інтегрувавши тематику ЛГБТК+ у ширший суспільний контекст війни і демократичного розвитку України.

Аналіз матеріалів «Страна.ua» щодо Маршу рівності у 2021 та 2024 роках демонструє суттєві відмінності порівняно з попередніми українськими медіа. Дослідження охоплює переважно російськомовні публікації, оскільки їх на сайті значно більше, ніж українськомовних, і не всі матеріали перекладаються. Важливо зазначити, що сайт «Страна.ua» є заблокованим на території України, однак залишається доступним через VPN. Вибір цього джерела для аналізу мотивований потребою дослідити відмінності в наративах висвітлення тем ЛГБТК+ у порівнянні з незалежними українськими медіа та з'ясувати, чи є ця відмінність наслідком загальних тенденцій у проросійському медіаполі.

Росія з 2013 року впровадила низку законів, спрямованих на заборону так званої пропаганди нетрадиційних сексуальних відносин серед неповнолітніх (Федеральний закон РФ від 29.06.2013 № 135-ФЗ). У 2022 році ця заборона була розширена на всю публічну комунікацію незалежно від вікових обмежень (Федеральний закон РФ від 05.12.2022 № 478-ФЗ). Це означає, що будь-які згадки про спільноту ЛГБТК+ у позитивному контексті можуть бути визнані незаконними, а це веде до поширення гомофобної риторики в російських і пов'язаних із Росією медіа. Оскільки «Страна.ua» часто репрезентує проросійські наративи (ГО «Інтерньюз-Україна», & UkraineWorld.org, 2021), слід оцінити вплив цього на висвітлення теми Маршу рівності.

Аналіз медійного висвітлення Маршу рівності в проросійському медіа «Страна.ua» у 2021 та 2024 роках демонструє сталість конфліктного фрейму та маніпулятивних стратегій представлення тематики ЛГБТК+. У межах дослідження було проаналізовано 11 матеріалів за 2021 рік і 5 матеріалів за 2024 рік, що дає змогу простежити зміну підходів у контексті загальної еволюції інформаційної політики медіа та впливу воєнного часу.

У 2021 році медіа вибудовувало фрейм, що виокремлював кілька ключових аспектів подачі матеріалу. Одним із них була традиційна для видання конфліктно-сенсаційна тональність. Анонси заходу попри на перший погляд нейтральну форму містили мовні маркери, здатні впливати на сприйняття події. У матеріалах «Страна.ua» систематично використовувався термін «ЛГБТ-парад», що відрізнявся від формулювання, яке застосовували інші обрані для дослідження українські медіа, — «Марш рівності». Таке мовне маркування може свідчити про запозичення риторики, поширеної в російському інформаційному просторі.

Другий важливий аспект полягав у наголошенні на скандалах, що не мали безпосереднього зв'язку з Маршем рівності, проте ЛГБТК+ тематика подавалась у негативному ключі. Особливо виразним є випадок висвітлення заяв ексдепутата Київради Руслана Андрійка, який закликав

до фізичного знищення ЛГБТ-підлітків. Подання цієї інформації мало радше сенсаційний, аніж аналітичний характер, що не лише сприяло тиражуванню мови ворожнечі, а й могло легітимізувати її в очах читачів. Подібним чином висвітлювався інцидент із заявою «КиївПрайду» щодо російської мови як «мови окупанта», що використовувалось для посилення антагоністичних настроїв і створення образу активістів ЛГБТК+ як «радикальних» або «агресивних» гравців суспільного дискурсу.

Значна частина матеріалів фокусувалась на протистоянні Маршу рівності з праворадикальними контрпротестами, що підкреслює конфліктне фреймування події. Репортажі містили акценти на потенційних ризиках, можливих заворушеннях та акціях протесту, і це формувало в аудиторії уявлення про марш як джерело суспільного розколу. Аналіз візуального контенту засвідчує тенденцію до відтворення конфронтаційних образів: у матеріалах про активістів ЛГБТК+ переважали фотографії драг-квін, людей у яскравому макіяжі, що могло підсилювати стереотипне сприйняття заходу. У матеріалах про праворадикальні контрпротести натомість використовувалися зображення, які підкреслювали чисельність груп протестувальників, що могло створювати враження їхньої масовості та суспільної підтримки.

У 2024 році, на тлі повномасштабної війни, висвітлення Маршу рівності в «Страна.ua» зазнало певних змін, однак загальний конфліктний фокус залишився незмінним. Медіа зберегло три основні сюжетні лінії:

1) *марш рівності як ризикований захід у воєнний час*. Публікації щодо заборони заходу в метро містили акцент на безпекових ризиках, що було подане без висвітлення позиції організаторів про потребу проведення події. Таким чином, у читачів формувалось уявлення про захід як такий, що не відповідає умовам воєнного часу та створює потенційну загрозу;

2) *мобілізація як засіб дискредитації активізму ЛГБТК+*. Одним із ключових матеріалів став той, що висвітлював появу представників територіальних центрів комплектування (ТЦК) на ЛГБТ-фестивалі «КиївПрайд», подаючи це як можливий «вибірковий тиск» на учасників заходу. У такий спосіб марш і пов'язані з ним ініціативи могли асоціюватися із загальною дискусією про військову службу та призов, що є одним із найчутливіших питань в українському суспільстві у 2024 році;

3) *конфліктний характер Маршу рівності*. Матеріали акцентували спроби праворадикальних груп зірвати марш, що створювало враження, ніби марш не є самостійною громадянською ініціативою, а лише тригером для сутичок і протестів.

Важливо зазначити, що у 2024 році кількість матеріалів із сенсаційною риторикою зменшилась, проте зберігся загальний підхід до висвітлення

заходу як суперечливого. Мультимодальний аналіз також підтверджує сталість використання візуальних стратегій, спрямованих на підсилення конфліктного наративу. Фотографії учасників маршу в матеріалах про безпекові ризики часто демонстрували їх у напружених позах або з серйозними виразами обличчя, що могло підсилювати відчуття кризової ситуації. У репортажах про події «КиївПрайду» акцент робився на протестах і конфліктних моментах, а не на самій події як формі громадянської мобілізації.

Загалом порівняльний аналіз висвітлення Маршу рівності у 2021 та 2024 роках у матеріалах «Страна.ua» підтверджує сталість проросійських наративів та акцент на конфліктності заходу. Використання маніпулятивних текстових і візуальних стратегій сприяє формуванню в аудиторії уявлення про активізм ЛГБТК+ як деструктивний або провокаційний фактор. У 2024 році відбувся певний зсув у бік використання воєнного контексту для виправдання обмежень щодо активізму ЛГБТК+, що узгоджується із загальною стратегією російського інформаційного простору щодо маргіналізації тематики ЛГБТК+. Незважаючи на деяке зменшення сенсаційності, фрейми та мультимодальні практики залишаються незмінними, що дає змогу говорити про стійкість репрезентації тем ЛГБТК+ у «Страна.ua» як елемента ширшого інформаційного впливу.

Аналіз тональності публікацій демонструє сталі тенденції у висвітленні Маршу рівності різними медіа. «Суспільне» та «Радіо Свобода» демонструють послідовно позитивну тональність упродовж обох аналізованих періодів, акцентуючи на рівноправ'ї, міжнародній підтримці та безпеці заходу (див. рисунок 2). У цих медіа не зафіксовано жодного матеріалу з негативною тональністю, що вказує на сталість редакційної політики щодо висвітлення цієї тематики.

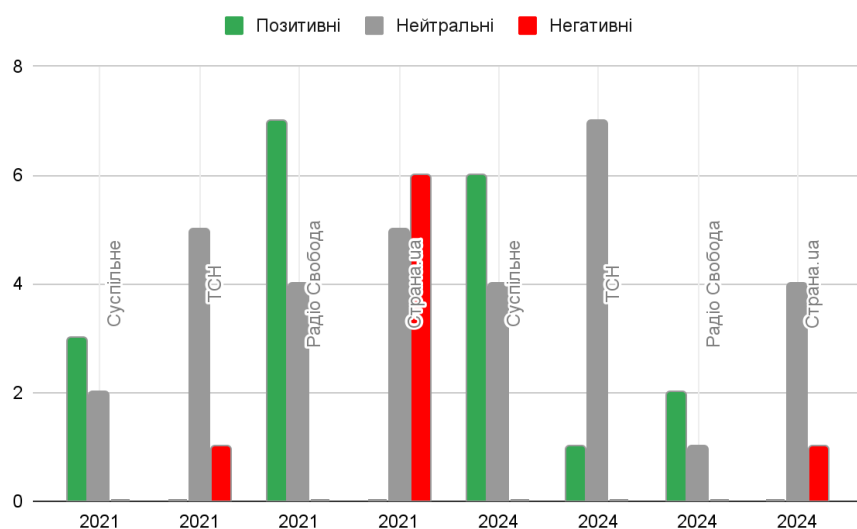

Рис. 2. Тональність публікацій про Марш рівності у вибраних медіа (2021 і 2024 роки).
Джерело: власна розробка автора

ТСН переважно залишається нейтральним у висвітленні, що свідчить про обережний підхід цього медіа. У тональності матеріалів помітне прагнення дотримуватись балансу, хоча в обох роках є й окремий негативний матеріал. «Страна.ua» традиційно зберігає критичний підхід до висвітлення тематики ЛГБТК+, хоча у 2024 році частка негативних матеріалів зменшилась. Однак домінантний фрейм зберігає конфліктний характер, що відображає схильність цього медіа підкреслювати суперечливі аспекти події.

За результатами аналізу виокремлено дев'ять основних **наративів** (див. рисунок 3), які характеризують медійну репрезентацію Маршу рівності та відображають динаміку суспільного сприйняття між 2021 і 2024 роками.

1. Підтримка прав ЛГБТК+ як героїчна боротьба за свободу. Тематичний центр — захист прав маргіналізованої спільноти; послідовність подій — від системної дискримінації до маршу як акту опору; ролі учасників — ЛГБТК+ як жертви та герої, дипломати як союзники; опозиція конфлікту — «ненависть проти рівності»; ціннісна основа — просування толерантності як демократичної норми; інструменти — позитивна емоційна лексика, фото щасливих учасників у веселкових кольорах. У 2021 році «Суспільне» акцентувало на правозахисному значенні заходу, повідомляючи про його спокійне проведення за участю 5 тисяч осіб, тоді як «Радіо Свобода» підкреслювало системну відсутність правового захисту ЛГБТК+ в Україні. У 2024 році «Суспільне» розширило цей наратив, висвітлюючи визнання внеску активістів ЛГБТК+ у боротьбу проти російської агресії, а ТСН додало аспект благодійної діяльності на підтримку Збройних сил України як складову правозахисної мети.

2. Законодавчі ініціативи як шлях до справедливості. Тематичний центр — недосконалість законів щодо ЛГБТК+; послідовність подій — від обговорення проєктів до маршу як каталізатора змін; ролі учасників — активісти як захисники, політики як опоненти; опозиція конфлікту — «дискримінаційні норми проти прогресу»; ціннісна основа — легітимація прав як основи суспільства; інструменти — нейтральна аналітична лексика («необхідність рівних прав»), фото учасників із плакатами. У 2021 році «Суспільне» та «Радіо Свобода» звертали увагу на законопроєкти, спрямовані на протидію злочинам на ґрунті ненависті, зокрема проєкт № 5488, про який згадувало також

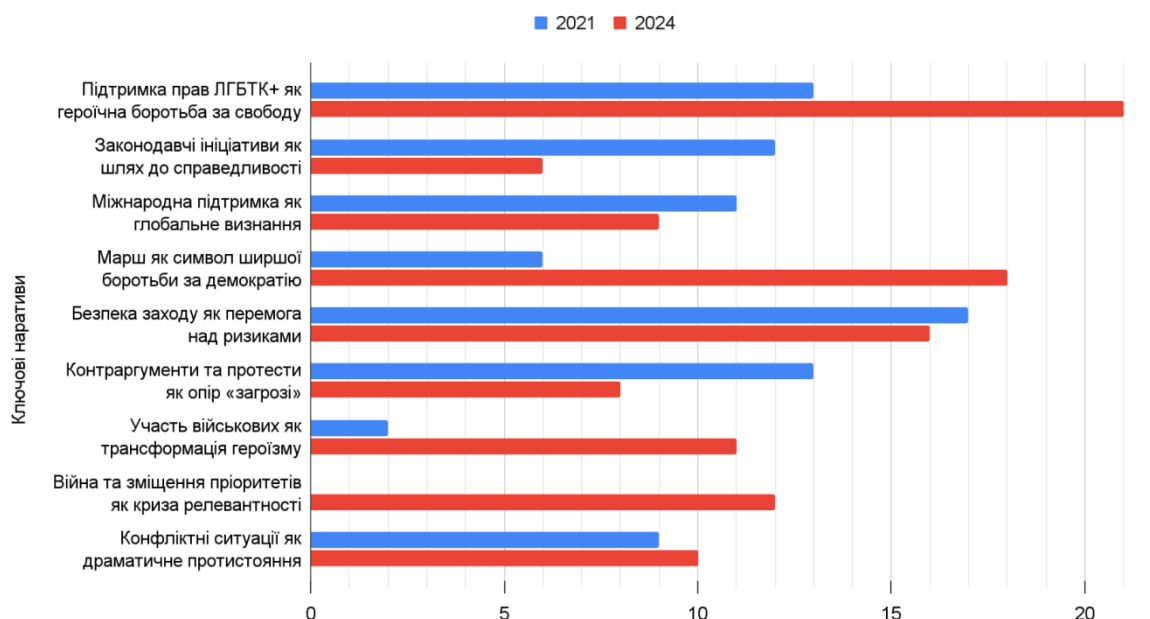

Рис. 3. Інтенсивність згадок ключових наративів у публікаціях про Марш рівності (2021 і 2024 роки).
Джерело: власна розробка автора

видання «Страна.ua». У 2024 році «Суспільне» та «Радіо Свобода» змістили акцент на вимоги легалізації цивільних партнерств, що відображено у зверненнях учасників маршу до Верховної Ради України.

3. Міжнародна підтримка як глобальне визнання. Тематичний центр — ізоляція ЛГБТК+ в Україні; послідовність подій — від локального маршу до залучення дипломатів як переломного моменту; ролі учасників — українські активісти як жертви, міжнародні організації (ЄС, ООН) як рятівники; опозиція конфлікту — «національний консерватизм проти світових стандартів»; ціннісна основа — інтеграція в Європу через права; інструменти — дипломатична мова («солідарність»), фото групових знімків із прапорами ЄС. У 2021 році «Суспільне» та «Радіо Свобода» інтерпретували присутність дипломатів як свідчення позитивної динаміки, а ТСН виокремлювало це в спеціальних розділах матеріалів. У 2024 році ТСН і «Суспільне» констатували посилення міжнародної участі, що підкреслювало глобальну увагу до події.

4. Марш як символ ширшої боротьби за демократію. Тематичний центр — громадянські права в контексті національних цінностей; послідовність подій — від історичних протестів до маршу як продовження; ролі учасників — ЛГБТК+ як авангард демократії, традиціоналісти як антагоністи; опозиція конфлікту — «авторитаризм проти свободи»; ціннісна основа — єдність у боротьбі; інструменти — гасла як візуальні слогани («Разом до рівності»). У 2021 році «Радіо Свобода» пов'язувало марш із демократичним рухом через гасла КиївПрайду. У 2024 році «Суспільне» розширило цей наратив до контексту боротьби за національну незалежність, представивши гасло «Разом до рівності та перемоги»,

а ТСН акцентувало на символічному значенні підтримки військових ЛГБТК+ як прояві єдності суспільства.

5. Безпека заходу як перемога над ризиками. Тематичний центр — загрози для учасників; послідовність подій — від намагань опонентів зірвати подію до мирного завершення; ролі учасників — поліція як охоронці, радикали як загроза; опозиція конфлікту — «хаос проти порядку»; ціннісна основа — стабільність як умова прав; інструменти — описові терміни («забезпечення порядку»), фото спокійних натовпів. У 2021 році ТСН висвітлювало забезпечення порядку та присутність автозаків, а «Радіо Свобода» цитувало заклик омбудсмена до дотримання правопорядку. У 2024 році ТСН і «Суспільне» зосередились на дискусії щодо відмови Київської міської державної адміністрації (КМДА) проводити марш у метро через воєнний стан, однак «Суспільне» підкреслило успішне дотримання безпеки під час вуличного формату заходу.

6. Контраргументи та протести як опір «загрози». Тематичний центр — традиціоналістські погляди; послідовність подій — від гомофобних заяв до протистоянь на марші; ролі учасників — релігійні групи як захисники «традицій», ЛГБТК+ як супротивники; опозиція конфлікту — «моральна норма проти розпусти»; ціннісна основа — збереження традицій; інструменти — цитати з іронією («загрози національній безпеці»), фото конфронтацій. У 2021 році «Суспільне» повідомляло про протести традиціоналістів, а «Страна.ua» цитувало гомофобні висловлювання політиків і висвітлювало протистояння з націоналістами. У 2024 році «Суспільне» згадувало Руслана Кухарчука з його тезою про «загрози національній безпеці», тоді як «Страна.ua» додавало аргументи

про недоцільність маршу в умовах війни та протидію праворадикальних груп.

7. Участь військових як трансформація героїзму. Тематичний центр — роль ЛГБТК+ у війні; послідовність подій — від невидимості до видимої участі на марші; ролі учасників — військові ЛГБТК+ як герої-захисники, суспільство як еволюціонуюче; опозиція конфлікту — «дискримінація проти визнання»; ціннісна основа — патріотизм без упереджень; інструменти — емоційні історії («внесок у перемогу»), фото в уніформі з прапорами. Цей наратив, який майже відсутній у 2021 році (тільки в матеріалах «Суспільного» згадано двічі), акцентує на ролі військових ЛГБТК+ у трансформації суспільного сприйняття. У 2024 році «Суспільне» висвітлювало участь ветеранів і військовослужбовиці Марії Волі як приклад активізму та видимості, ТСН підкреслювало внесок військових ЛГБТК+ у захист країни, а «Радіо Свобода» відзначало їхню присутність на марші як символ змін після повномасштабного вторгнення.

8. Війна та зміщення пріоритетів як криза релевантності. Тематичний центр — воєнний стан як бар'єр для прав; послідовність подій — від планування подій прайду до перевірок ТЦК; ролі учасників — ЛГБТК+ як вразливі, влада як тиск; опозиція конфлікту — «національна єдність проти індивідуальних прав»; ціннісна основа — пріоритет війни; інструменти — критична лексика, метафори «другорядності». Наратив, що виник у 2024 році, аналізує доцільність маршу в умовах воєнного стану. «Страна.ua» акцентувало на перевірках військовими комісаріатами заходів ЛГБТК+ як прикладі тиску, а «Суспільне» висвітлювало позицію Юлії Яцик, яка стверджувала, що спільнота ЛГБТК+ є «менш вразливою» порівняно з іншими групами.

9. Конфліктні ситуації як драматичне протистояння. Тематичний центр — провокації на марші; послідовність подій — від інцидентів до ескалації; ролі учасників — противники як агресивні антагоністи, поліція як посередники; опозиція конфлікту — «мир проти насильства»; ціннісна основа — осуд агресії; інструменти — сенсаційна мова («скандал з фекаліями»), фото сутичок. Наратив зосереджений на провокаціях і сутичках, пов'язаних із маршем. У 2021 році ТСН описувало інцидент із противницею, яка апелювала до «розбещення дітей», а «Страна.ua» деталізувало скандали, зокрема зберігання фекалій поліцією після контракцій. У 2024 році «Суспільне» та ТСН констатували послаблення цього наративу через мирне проведення маршу, хоча «Страна.ua» продовжувало згадувати спроби противників зірвати подію.

У 2021 році «Суспільне» зосереджувалось на підтримці прав осіб ЛГБТК+ і безпеці, констатуючи спокійне проведення маршу за участю дипломатів і перших представників військових ЛГБТК+, що свідчило про поступову нормалізацію

теми в суспільстві. У 2024 році акцент змістився на участь військових ЛГБТК+ і визнання їхнього внеску у війну, а також на ширші законодавчі вимоги, зокрема прийняття законопроекту про реєстровані партнерства, що відображає адаптацію правозахисного дискурсу до воєнного контексту.

ТСН у 2021 році приділяло основну увагу конфліктності та безпеці, висвітлюючи запланований напад і незручності від перекриття доріг, що применшувало правозахисний аспект маршу. У 2024 році видання переорієнтувалось на повернення маршу після повномасштабного вторгнення, підкреслюючи благодійну складову на користь ЗСУ та безпекові дискусії, зокрема відмову КМДА від формату в метро, хоча правозахисні вимоги почали отримувати більше уваги через заклики до антидискримінаційних законів.

«Радіо Свобода» у 2021 році акцентувало на правах людини та міжнародній підтримці, повідомляючи про пряму трансляцію маршу та зростання нападів ультраправих на спільноту ЛГБТК+, що підкреслювало актуальність правозахисної боротьби. У 2024 році до цього додався воєнний вимір: участь військових ЛГБТК+ стала маркером трансформації суспільних поглядів, а вимоги щодо реєстрованих партнерств обґрунтовувались потребою забезпечення прав людини навіть у період війни.

«Страна.ua» у 2021 році зосередилось на конфліктних ситуаціях і протестах, систематично просуваючи негативний наратив через висвітлення гомофобних заяв і скандальних деталей, таких як вибачення «КиївПрайду» за згадку російської мови. У 2024 році цей негативний тон зберігся: видання наголошувало на безпекових обмеженнях, таких як відмова КМДА в проведенні подій в метро, та критиці маршу в умовах війни, зокрема через висвітлення перевірок військовими комісаріатами заходів ЛГБТК+, що подавалось як форма дискримінаційного тиску.

Висновок

Проведене дослідження медіарепрезентації Маршу рівності в Україні за 2021 і 2024 роки демонструє суттєві трансформації наративних стратегій, зумовлені впливом повномасштабного вторгнення Росії та еволюцією суспільно-політичного контексту. Аналіз 61 матеріалу з чотирьох медіа — «Суспільне», ТСН, «Радіо Свобода» та «Страна.ua» — виявив загальну тенденцію до зменшення кількості публікацій у 2024 році (з 35 до 26), що відображає зміщення медійних пріоритетів на теми війни, проте тема ЛГБТК+ зберігає релевантність як індикатор демократичних процесів.

Ключові знахідки свідчать про еволюцію репрезентації спільноти ЛГБТК+ від конфліктно-поляризованого дискурсу у 2021 році до інтеграції в патріотичний і правозахисний наратив у 2024 році. У незалежних медіа («Суспільне», «Радіо Свобода») домінує позитивна тональність,

з акцентом на героїчну боротьбу за права, міжнародну підтримку та участь військових ЛГБТК+, що підсилює образ спільноти як невід'ємної частини національного опору. ТСН еволюціонує від сенсаційного фокусу на конфліктах і логістичних та організаційних труднощах до збалансованого висвітлення правозахисних ініціатив, інтегруючи воєнний контекст через благодійність на користь ЗСУ. Натомість «Страна.уа» зберігає сталу негативну тональність, репрезентуючи Марш рівності як провокаційний і недоцільний у воєнний час.

Мультиmodalний аналіз виявив зміни у візуальній репрезентації. У 2021 році фото поліції та протестів домінували в ТСН і «Страна.уа», формуючи конфліктний образ, а «Суспільне» та «Радіо Свобода» використовували позитивні зображення учасників. У 2024 році візуальний акцент змістився на військових ЛГБТК+ і дипломатів у «Суспільному», ТСН та «Радіо Свобода», підсилюючи героїчний і демократичний наратив, тоді як «Страна.уа» зберігало конфронтаційні образи протестів.

Виокремлені ключові наративи ілюструють динаміку трансформації медійної репрезентації Маршу рівності між 2021 і 2024 роками. У 2021 році переважали наративи, орієнтовані на правозахисні виклики та суспільну поляризацію, зокрема «Підтримка прав ЛГБТК+ як героїчна боротьба за свободу», «Законодавчі ініціативи як шлях до справедливості», «Міжнародна підтримка як глобальне визнання» та «Конфліктні ситуації як драматичне протистояння», що підкреслювало фокус на подоланні дискримінації, законодавчих бар'єрах і конфронтаціях як центральних елементах суспільного сприйняття прав ЛГБТК+. У 2024 році, на тлі геополітичних змін, спостерігається зсув до інтеграції тематики ЛГБТК+ у патріотичний і воєнний контекст: значне посилення наративів «Підтримка прав ЛГБТК+ як героїчна боротьба за свободу», «Марш як символ ширшої боротьби за демократію», «Участь військових як трансформація героїзму» та «Безпека заходу як перемога над ризиками», а також поява нового наративу «Війна та зміщення пріоритетів як криза релевантності», що відображає адаптацію репрезентації до реалій воєнного стану через акцент на внесок спільноти ЛГБТК+ в національну оборону та єдність. Загальна тенденція вказує на прогрес у нормалізації тематики ЛГБТК+ шляхом її вписування в ширші суспільні цінності, такі як патріотизм і демократична боротьба, хоча стійкість опозиційних наративів, як «Контраргументи та протести як опір “загрозі”», свідчить про збереження поляризації та вплив редакційних позицій на формування суспільних інтерпретацій.

Ці висновки мають значення для розуміння медійної ролі у формуванні суспільного сприйняття спільноти ЛГБТК+ в умовах війни. У подальших роботах дослідники могли б розширити вибірку, включивши соціальні мережі та регіональні

видання, застосувати кількісні методи (наприклад, автоматизоване кодування) та порівняти медійні практики в інших країнах під час або після воєнних конфліктів, що дало б можливість глибше зрозуміти глобальні тенденції.

Покликання

- Баранівська, Т., & Гончарук, Л. (2024, 16 червня). У Києві відбувся Марш рівності. *Суспільне*. <https://suspilne.media/kyiv/769305-u-kyevi-vidbuvsya-mars-rivnosti>
- Баранівська, Т., & Нематіан Золбін, Д. (2024, 14 червня). Під КМДА провели мітинг проти Маршу рівності. *Суспільне*. <https://suspilne.media/kyiv/768065-pid-kmda-proveli-miting-proti-marsu-rivnosti>
- Бойко, М. (2021, 19 вересня). У Києві на Марші рівності перед колоною лягла жінка та заявила, що вона проти акції: відео. *ТСН*. <https://kyiv.tsn.ua/u-kiyevi-na-marshi-rivnosti-pered-kolonoyu-lyagla-zhinka-ta-zayavila-scho-vona-proti-akciyi-video-1870000.html>
- ВІЖН 1 + 1. (n. d.). *Структура власності* [PDF]. <https://1plus1.ua/struktura-vlasnosti>
- ГО «Інтерньюз-Україна», & UkraineWorld.org. (2021, 30 травня). «Страна»: популярне і проросійське медіа в Україні. *Радіо Свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/a/prorosiyske-media-v-ukrayini/31280240.html>
- Гулійчук, Д. (2021, 19 вересня). Дош, іноземні дипломати та провокатори: як минув «КиївПрайд 2021». *ТСН*. <https://kyiv.tsn.ua/dosch-inozemni-diplomati-ta-provokatori-yak-minuv-kiyivprайд-2021-1870054.html>
- Данькова, Н. (2024, 28 лютого). 1 + 1 оприлюднив нову структуру власності. Без Коломойського. *Детектор медіа*. <https://detector.media/rinok/article/223550/2024-02-28-11-oprylyudnyv-novu-strukturu-vlasnosti-bez-kolomoyskogo>
- Детектор медіа. (2021, 9 грудня). 1 + 1 прокоментував появу у власності компанії, яка належить безпосередньо дружині Медведчука. <https://detector.media/rinok/article/194623/2021-12-09-11-prokomentuvav-poyavu-u-vlasnosti-kompanii-yaka-nalezhyt-bezposeredno-druzhyni-medvedchuka>
- Детектор медіа. (2022, 18 листопада). «Ти або росіянин, або гей»: Досліджуємо російську ЛГБТ-дезінформацію у соціальних мережах. <https://detector.media/monitoring-internetu/article/204999/2022-11-18-ty-abo-rosiyanyn-abo-gey-doslidzhuemo-rosiysku-lgbt-dezinformatsiyu-u-sotsialnykh-merezhakh>
- Довженко, О., & Зубченко, Я. (2022, 30 вересня). Що не так із виданням «Страна.уа» і чому ми не віримо, що воно стало проукраїнським. *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/203301/2022-09-30-shcho-ne-tak-iz-vydanniam-stranaua-i-chomu-my-ne-virymo-shcho-vono-stalo-proukrainskym>
- Журавель, М. (2024, 30 травня). В Києві вперше за час повномасштабної війни пройде КиївПрайд: названо дату та подробиці. *ТСН*. <https://kyiv.tsn.ua/v-kiyevi-vpershe-za-chas-povnomasshtabnoyi-viyni-proyde-kiyivprайд-nazvano-datu-ta-podrobici-2589891.html>
- За рівність та перемогу! У Києві вперше під початку повномасштабної війни пройшов Марш рівності. (2024, 17 червня). *ТСН*. <https://tsn.ua/video/video-novini/za-rivnist-ta-peremogu-u-kiyevi-vpershe-pid-pochatku-povnomasshtabnoyi-viyni-proyshov-marsh-rivnosti.html>
- Павленко, А. (2021, 19 вересня). У центрі Києва стартував Марш рівності. *ТСН*. <https://kyiv.tsn.ua/u-centri-kiyeva-startuvav-marsh-rivnosti-1869964.html>
- Прищеп, Я. (2021, 19 вересня). Будь собою — ми з тобою: у Києві відбувся Марш рівності. *Суспільне*. <https://suspilne.media/164851-u-kyevi-rozpocavsya-mars-rivnosti>
- Радіо Свобода. (n. d.). *Про Радіо Свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/about-radiosvoboda>
- Суспільне Мовлення. (n. d.). *Про Суспільне: місія, історія, звіт*. <https://corp.suspilne.media/pro-nas/885-pro-suspilne-misiya-istoriya-zvity>
- Abbott, H. P. (2008). *The Cambridge introduction to narrative* (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511816932>

- Bal, M. (1997). *Narratology: Introduction to the theory of narrative* (2nd ed.). University of Toronto Press.
- Barthes, R. (1975). *S/Z* (R. Miller, Trans.). Farrar, Straus & Giroux. (Original work published 1973)
- Bateman, J. A. (2014). *Text and image: A critical introduction to the visual/verbal divide*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315773971>
- Brodie, M., Hamel, E., Brady, L. A., Kates, J., & Altman, D. E. (2004). AIDS at 21: Media coverage of the HIV epidemic 1981–2002. *Columbia journalism review*. <https://www.kff.org/global-health-policy/aids-at-21-media-coverage-of-the-4>
- Bruner, J. (1991). The narrative construction of reality. *Critical Inquiry*, 18(1), 1–21. <https://doi.org/10.1086/448619>
- Burke, K. (1945). *A grammar of motives*. Prentice-Hall.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Steiner, L. (Ed.), Fejes, F., & Petrich, K. (1993). Invisibility, homophobia and heterosexism: Lesbians, gays and the media. *Critical studies in mass communication*, 10(4), 395–422. <https://doi.org/10.1080/15295039309366878>
- Gerbner, G., & Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26(2), 172–199. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1976.tb01397.x>
- GLAAD. (2014). *Where we are on TV: 2014–2015 season*. <https://www.glaad.org/whereweareontv14>
- GLAAD. (2016). *Where we are on TV: 2016–2017 season*. <https://www.glaad.org/whereweareontv16>
- Gross, L. (2001). *Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America*. Columbia University Press.
- Hall, S. (1997). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: Cultural representations and signifying practices* (pp. 13–74). SAGE Publications.
- Herman, D. (2002). *Story logic: Problems and possibilities of narrative*. University of Nebraska Press.
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse: The modes and media of contemporary communication*. Arnold Publishers.
- McInroy, L. B., & Craig, S. L. (2016). Perspectives of LGBTQ emerging adults on the depiction and impact of LGBTQ media representation. *Journal of Youth Studies*, 20(1), 32–46. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1184243>
- Ricoeur, P. (1984). *Time and narrative* (K. McLaughlin, & D. Pellauer, Trans., Vol. 1). University of Chicago Press. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226713519.001.0001>
- Riessman, C. K. (2008). *Narrative methods for the human sciences*. SAGE Publications.
- Rodríguez, A. (2019). Lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer media: Key narratives, future directions. *Sociology Compass*, 13(4), Article e12675. <https://doi.org/10.1111/soc4.12675>
- Shevtsova, M. (2017). Learning the lessons from the Euromaidan: The ups and downs of LGBT activism in the Ukrainian public sphere. *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal*, 3, 157–180. <https://doi.org/10.18523/kmlpj120123.2017-3.157-180>
- Soroka, Y., Crawley, S. L., Dzyuba, O., & Green, A. (2022). Perverts or heroes in the post-socialist “cold war”: Formula stories of lesbian/bisexual/queer women and transgender people in Ukrainian media. *Symbolic Interaction*. <https://doi.org/10.1002/symb.627>
- Teteriuk, M. (2016). Between ‘the Russian World’ and ‘the Ukrainian Nation’: Kyiv Pride before and after Euromaidan. *Transit Online*. Institut für die Wissenschaften vom Menschen. <https://www.researchgate.net/publication/301551371>
- Tuchman, G. Daniels, A. K., & Benét, J. (Ed.). (1978). *Hearth and home: Images of women in the mass media*. Oxford University Press.
- Baranivska, T., & Nematian Zolbin, D. (2024, June 14). Pid KMDA provely mitynh proty Marshu rivnosti [A rally against the Equality March was held near the Kyiv City State Administration]. *Suspilne*. <https://suspilne.media/kyiv/768065-pid-kmda-proveli-miting-proti-marsu-rivnosti>
- Barthes, R. (1975). *S/Z* (R. Miller, Trans.). Farrar, Straus & Giroux. (Original work published 1970)
- Bateman, J. A. (2014). *Text and image: A critical introduction to the visual/verbal divide*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315773971>
- Boiko, M. (2021, September 19). U Kyievi na Marshi rivnosti pered kolonoiu liahla zhinka ta zaiavyla, shcho vona proty aktsii: video [At the Equality March in Kyiv, a woman lay down in front of the column and declared she was against the event: video]. *TSN*. <https://kyiv.tsn.ua/u-kiyevi-na-marshi-rivnosti-pered-kolonoiu-lyahla-zhinka-ta-zayavila-scho-vona-proti-aktsii-video-1870000.html>
- Brodie, M., Hamel, E., Brady, L. A., Kates, J., & Altman, D. E. (2004). *AIDS at 21: Media coverage of the HIV epidemic 1981–2002*. Kaiser Family Foundation. <https://www.kff.org/global-health-policy/aids-at-21-media-coverage-of-the-4>
- Bruner, J. (1991). The narrative construction of reality. *Critical Inquiry*, 18(1), 1–21. <https://doi.org/10.1086/448619>
- Burke, K. (1945). *A grammar of motives*. Prentice-Hall.
- Dankova, N. (2024, February 28). 1 + 1 opryliudnyv novu strukturu vlasnosti bez Kolomoiskoho [1 + 1 published a new ownership structure without Kolomoisky]. *Detector Media*. <https://detector.media/rinok/article/223550/2024-02-28-11-oprylyudnyv-novu-strukturu-vlasnosti-bez-kolomoyskogo>
- Detector Media. (2021, December 9). 1 + 1 prokomentuvav poiavu u vlasnosti kompanii, yaka nalezhyt bezposeredno druzhyni Medvedchuka [1 + 1 commented on the ownership of a company directly belonging to Medvedchuk's wife]. <https://detector.media/rinok/article/194623/2021-12-09-11-prokomentuvav-poyavu-u-vlasnosti-kompanii-yaka-nalezhyt-bezposeredno-druzhyni-medvedchuka>
- Detector Media. (2022, November 18). “Ty abo rosiianyn, abo hei”: Doslidzhuemo rosiisku LHBТ-dezinformatsiiu u sotsialnykh merezhakh [“You are either Russian or gay”: Investigating Russian LGBT disinformation on social media]. <https://detector.media/monitorynh-internetu/article/204999/2022-11-18-ty-abo-rosiyanyn-abo-gey-doslidzhuemo-rosiysku-lgbt-dezinformatsiyu-u-sotsialnykh-merezhakh>
- Dovzhenko, O., & Zubchenko, Y. (2022, September 30). Shcho ne tak iz vydanniam “Strana.ua” i chomu my ne virymo, shcho vono stalo proukrainskym [What's wrong with the publication “Strana.ua” and why we don't believe it has become pro-Ukrainian]. *Detector Media*. <https://detector.media/infospace/article/203301/2022-09-30-shcho-ne-tak-iz-vydanniam-strana-ua-i-chomu-my-ne-virymo-shcho-vono-stalo-proukrainskym>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- For Equality and Victory! Kyiv Equality March took place for the first time since the start of the full-scale war. (2024, June 17). *TSN*. <https://tsn.ua/video/video-novini/za-rivnist-ta-peremogu-u-kiyevi-vpershe-pid-pochatku-povnomashtabnoyi-viyni-proyshov-marsh-rivnosti.html>
- Gerbner, G., & Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26(2), 172–199. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1976.tb01397.x>
- GLAAD. (2014). *Where we are on TV: 2014–2015 season*. <https://www.glaad.org/whereweareontv14>
- GLAAD. (2016). *Where we are on TV: 2016–2017 season*. <https://www.glaad.org/whereweareontv16>
- Gross, L. (2001). *Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America*. Columbia University Press.
- Hall, S. (1997). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: Cultural representations and signifying practices* (pp. 13–74). SAGE Publications.
- Herman, D. (2002). *Story logic: Problems and possibilities of narrative*. University of Nebraska Press.
- Huliichuk, D. (2021, September 19). Doshch, inozemni dyplomaty ta provokatory: yak mynuv “KyivPride 2021” [Rain, foreign diplomats and provocateurs: How “KyivPride 2021” went]. *TSN*. <https://kyiv.tsn.ua/doshch-inozemni-diplomati-ta-provokatori-yak-minuv-kiyivpryd-2021-1870054.html>

References (translated and transliterated)

- Abbott, H. P. (2008). *The Cambridge introduction to narrative* (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511816932>
- Bal, M. (1997). *Narratology: Introduction to the theory of narrative* (2nd ed.). University of Toronto Press.
- Baranivska, T., & Honcharuk, L. (2024, June 16). U Kyievi vidbuvsia Marsh rivnosti [Kyiv hosted the Equality March]. *Suspilne*. <https://suspilne.media/kyiv/769305-u-kiyevi-vidbuvsia-mars-rivnosti>

- Internews-Ukraine NGO, & UkraineWorld.org. (2021, May 30). Prorosiiski media v Ukraini [Pro-Russian media in Ukraine]. *Radio Svoboda*. <https://www.radiosvoboda.org/a/prorosiyske-media-v-ukrayini/31280240.html>
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse: The modes and media of contemporary communication*. Arnold Publishers.
- McInroy, L. B., & Craig, S. L. (2016). Perspectives of LGBTQ emerging adults on the depiction and impact of LGBTQ media representation. *Journal of Youth Studies*, 20(1), 32–46. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1184243>
- Pavlenko, A. (2021, September 19). U tsentri Kyieva startuvav Marsh rivnosti [The Equality March started in the center of Kyiv]. *TSN*. <https://kyiv.tsn.ua/u-centri-kiyeva-startuvav-marsh-rivnosti-1869964.html>
- Pryshchepa, Y. (2021, September 19). Bud soboiu — my z toboiu: u Kyievi vidbuvsia Marsh rivnosti [Be yourself — we are with you: Kyiv Equality March took place]. *Suspilne*. <https://suspilne.media/164851-u-kyievi-rozpocavsia-mars-rivnosti>
- Radio Svoboda. (n.d.). *About Radio Svoboda*. <https://www.radiosvoboda.org/about-radiosvoboda>
- Ricoeur, P. (1984). *Time and narrative* (K. McLaughlin, & D. Pellauer, Trans., Vol. 1). University of Chicago Press. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226713519.001.0001>
- Riessman, C. K. (2008). *Narrative methods for the human sciences*. SAGE Publications.
- Rodríguez, A. (2019). Lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer media: Key narratives, future directions. *Sociology Compass*, 13(4), Article e12675. <https://doi.org/10.1111/soc4.12675>
- Shevtsova, M. (2017). Learning the lessons from the Euromaidan: The ups and downs of LGBT activism in the Ukrainian public sphere. *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal*, 3, 157–180. <https://doi.org/10.18523/kmlpj120123.2017-3.157-180>
- Soroka, Y., Crawley, S. L., Dzyuba, O., & Green, A. (2022). Perverts or heroes in the post-socialist “cold war”: Formula stories of lesbian/bisexual/queer women and transgender people in Ukrainian media. *Symbolic Interaction*. <https://doi.org/10.1002/symb.627>
- Steiner, L. (Ed.), Fejes, F., & Petrich, K. (1993). Invisibility, homophobia and heterosexism: Lesbians, gays and the media. *Critical studies in mass communication*, 10(4), 395–422. <https://doi.org/10.1080/15295039309366878>
- Suspilne Movlennia. (n. d.). *About Suspilne: mission, history, reporting*. <https://corp.suspilne.media/pro-nas/885-pro-suspilne-misiya-istoriya-zvity>
- Teteriuk, M. (2016). Between ‘the Russian World’ and ‘the Ukrainian Nation’: Kyiv Pride before and after Euromaidan. *Transit Online*. Institut für die Wissenschaften vom Menschen. <https://www.researchgate.net/publication/301551371>
- Tuchman, G. Daniels, A. K., & Benét, J. (Ed.). (1978). *Hearth and home: Images of women in the mass media*. Oxford University Press.
- Vision 1 + 1. (n. d.). *Ownership structure* [PDF]. <https://1plus1.ua/struktura-vlasnosti>
- Zhuravel, M. (2024, May 30). V Kyievi vpershe za chas povnomasshtabnoi viiny proide KyivPraid: nazvano datu ta podrobytsi [For the first time since the full-scale war, KyivPride will take place in Kyiv: date and details announced]. *TSN*. <https://kyiv.tsn.ua/v-kyievi-vpershe-za-chas-povnomasshtabnoy-viyni-proyde-kiyivpraid-nazvano-datu-ta-podrobici-2589891.html>

Leonid Polishchuk

National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine

MEDIA REPRESENTATION OF THE EQUALITY MARCH IN UKRAINE: TRANSFORMATION OF NARRATIVES AND VISUAL STRATEGIES BEFORE AND AFTER THE FULL-SCALE INVASION

This article examines the transformations in the media representation of the Equality March (specifically, the KyivPride March) in Ukraine in 2021 and 2024, based on materials from four key media outlets: Suspilne, TSN, Radio Liberty and Strana.ua. The relevance of the study is determined by changes in the socio-political context caused by the full-scale war, which has significantly influenced the narrative and visual strategies for covering the LGBTQ+ community in Ukrainian media. The subject of the research encompasses narrative constructions and multimodal elements that shape the image of Equality March participants in the media space amid armed conflict.

The aim of the study is to identify changes in dominant media narratives and visual representations of LGBTQ+ people in the context of military events, as well as to determine the impact of these transformations on the public perception of the community. The study analyzed 61 materials from 2021 and 2024 using a narrative approach (Bruner, 1991; Riessman, 2008) and the method of multimodal analysis (Kress, & van Leeuwen, 2001; Bateman, 2014), which enabled a comprehensive examination of textual and visual components in the media.

The results indicate that in 2024, against the backdrop of geopolitical changes, LGBTQ+ themes are integrated into patriotic and wartime contexts. There is a shift from the human rights focus of 2021 to themes emphasizing the civic and state-building roles of military personnel and legislative initiatives on registered partnerships. Multimodal analysis revealed changes in visual emphases: from conflict-oriented depictions of protests in 2021 to positive representations of LGBTQ+ military personnel and diplomats in 2024. The analysis of media outlets shows that Suspilne and Radio Liberty consistently promote tolerance and democratic values, TSN adapts by softening conflict portrayals, while Strana.ua maintains a negative, pro-Russian narrative.

The novelty of the work lies in the comprehensive integration of narrative and multimodal analysis to study the influence of wartime context on the media representation of LGBTQ+ people in Ukraine. The practical value is seen in understanding the role of the media in shaping public opinion about the LGBTQ+ community during war, which is important for activists, journalists, and policymakers.

Keywords: LGBTQ+; media representation; Equality March; KyivPride; content analysis; narrative analysis; war in Ukraine; media.

Стаття надійшла до редакції 17.07.2025